

**Методичний центр бібліотек
закладів вищої освіти м. Вінниці**

**Наукова бібліотека
Вінницького національного медичного
університету імені М. І. Пирогова**

АНАЛІЗ діяльності методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці за 2021 рік

Вінниця, 2021

**Методичне об'єднання бібліотек
закладів вищої освіти м. Вінниці**

**Наукова бібліотека Вінницького національного
медичного університету ім. М. І. Пирогова**

**Аналіз
діяльності методичного об'єднання
бібліотек ЗВО м. Вінниці
за 2021 рік**

Вінниця, 2022

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)

А 64

Укладачі: Бондарчук Я. С., завідувач відділу науково-методичної роботи
Мельник М. І., заступник директора
Наукової бібліотеки

Відповідальна за випуск Кравчук Н. М., директор
Наукової бібліотеки

А 64 Аналіз діяльності методичного об'єднання бібліотек
ЗВО м. Вінниці за 2021 рік / метод. об'єднання бібліотек
ЗВО м. Вінниці, Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І.
Пирогова ; упоряд. Я. С. Бондарчук, М. І. Мельник ; відп.
за вип. Н. М. Кравчук. – Вінниця, 2022. – 42 с.

УДК 021.64:027,7](477.44-21)(06)

ЗМІСТ

Вступ	4
Бібліотечні фонди	5
Обслуговування користувачів	8
Довідково-інформаційне обслуговування	10
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	11
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	12
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	14
Бібліотека ВТЕІ КНТЕУ	16
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	18
Наукова робота	19
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	19
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	20
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	21
Соціокультурна діяльність	23
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	23
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	26
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	27
Бібліотека ВТЕІ КНТЕУ	29
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	31
Підвищення кваліфікації	32
МО бібліотек ЗВО м. Вінниці	32
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	34
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	34
Науково-технічна бібліотека ВНТУ	35
Бібліотека ВТЕІ КНТЕУ	35
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	36
Кадри	37
Матеріально-технічна база	38
Нове в роботі бібліотек	38
Наукова бібліотека ВНМУ ім. М. І. Пирогова	38
Бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського	39
Бібліотека ВТЕІ КНТЕУ	41
Наукова бібліотека ДонНУ імені Василя Стуса	41

Зміст роботи методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці були спрямовані на підвищення кваліфікації та професійної майстерності бібліотечних фахівців. Планування роботи відбувалося з урахуванням викликів та вимог сучасності.

Досліджувались актуальні тенденції розвитку суспільства, проводився аналіз досвіду та результатів діяльності бібліотек України та світу.

При реалізації плану діяльності МО у поточному році було досягнуто основних цілей, а саме: забезпечення належного рівня теоретичної та практичної бази для здійснення заходів з підвищення фахових знань; належна організація заходів з обміну досвідом роботи; здійснення діяльності задля стимулювання творчих і креативних умінь бібліотечних фахівців. Основні завдання роботи МО були направлені на розвиток інноваційної діяльності, пошук нових форм та методів бібліотечної роботи, популяризацію сучасних тенденцій розвитку бібліотечної справи з їх впровадженням в щоденну практику бібліотек ЗВО.

До методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці входять 6 бібліотек провідних закладів вищої освіти міста, а саме:

- Наукова бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова;
- Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;
- Науково-технічна бібліотека Вінницького національного технічного університету;
- Бібліотека Вінницького національного аграрного університету;
- Бібліотека Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ;
- Наукова бібліотека Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Процес навчання в закладах вищої освіти орієнтований не лише на отримання знань, а й на формування важливих у сучасному світі якостей, таких як інноваційність, гнучкість, ініціативність, активність, критичне мислення та ін. На цьому етапі майбутньому фахівцю важливо прагнути до самоосвіти, вміти раціонально використовувати інформацію та орієнтуватися в її просторі. Саме тому важлива функція університетських бібліотек полягає у створенні та забезпеченні умов для здійснення освітньої, науково-дослідної та практичної діяльності студента.

Доцільно зазначити, що цьогоріч **бібліотека Вінницького національного аграрного університету не надала звітні дані** основних статистичних показників роботи та текстовий звіт про діяльність. Причина в тому, що директор бібліотеки та її заступник звільнилися за власним бажанням, а нове керівництво впродовж понад пів року не призначено. Отож відсутність керівної та відповідальної особи негативно вплинуло не лише на звітність, але й на активність працівників бібліотеки в роботі МО. Хоча варто запевнити, що бібліотека продовжувала здійснювати свою інформаційно-бібліотечну діяльність та виконувати функції, пов'язані з забезпеченням навчально-освітнього процесу в університеті.

Враховуючи дану ситуацію, проведено аналіз діяльності кожної конкретної бібліотеки окремо, а загальні показники по методичному об'єднанню бібліотек ЗВО не зведені і не порівняні з минулим роком, оскільки вони не відображали б дійсної картини.

Бібліотечний фонд

Актуальність, обсяг та повнота фондів впливають на потенціал університетських бібліотек у напрямку якісного забезпечення потреб користувачів бібліотеки.

Станом на 01.01.2022 р. найбільшими залишаються фонди бібліотек **ВНТУ** (772 238 пр.), **ВНМУ** (583 182 пр.), **ВДПУ** (518 679 пр.). У 2021 р. найбільший **ріст фонду** спостерігається у бібліотеках **ДонНУ** (+4031 пр.) та **ВНМУ** (+2880 пр.). Зменшення фонду відбулося у бібліотеках **ВНТУ** (–90 905 пр.) та **ВДПУ** (–8610 пр.) за рахунок списанням застарілої літератури. (Табл. 1).

Таблиця 1.

Кількість фонду по бібліотеках ЗВО

Бібліотека	Було на 1.01.2021	Є на 1.01.2022	Ріст у 2021 р.	Ріст у 2020 р.
ВНАУ	225 222	?	?	+787
ВНМУ	580 302	583 182	+2880	+5309
ВДПУ	527 289	518 679	-8610	+2305
ВНТУ	863 143	772 238	-90 905	+33
ВТЕІ	243 912	244 636	+724	+9380
ДонНУ	31 695	35 726	+4031	+2398

За **видовою ознакою** традиційно більшу частину фондів становлять книги, яких найбільше представлено у фондах бібліотек **ВНТУ** (57 4891 пр.) та **ВДПУ** (444 192 пр.).

Своєчасно відображають розвиток науки та акцентують увагу на вітчизняній і зарубіжній науковій інформації **періодичні видання**. За кількісним показником найбільша їх частка у бібліотеках **ВНТУ** (165 963 пр.) та **ВНМУ** (108 014 пр.).

Укомплектовано фонди бібліотек навчальними, науковими, інформаційними **електронними ресурсами**. Мережних локальних документів найбільше у бібліотеках **ВТЕІ** (13 488 од.), **ВДПУ** (10 477 од.).

За **цільовим призначенням** основну частину фонду бібліотек ЗВО складають навчальні та наукові видання, які забезпечують інформаційними потреби і запити викладачів та студентів відповідно до навчальним планів і програм. Найбільша кількість **наукових видань** знаходиться у фондах бібліотек **ВДПУ** (229 464 пр.), **ВНМУ** (217 369 пр.), **ВНТУ** (175 578 пр.). Щодо **навчальних видань**, то лідирують бібліотеки **ВНТУ** (292 477 пр.) та **ВДПУ** (228 040 пр.).

Рідкісні та цінні видання представлені тільки у фондах бібліотек **ВНМУ** (3772 пр.) і **ВДПУ** (1528 пр.). У 2021 р. фахівці бібліотеки ВНМУ віднайшли 525 пр. документів, які зайняли гідне місце у фонді сектору.

Основу **нових надходжень** склала навчальна та наукова література. Цього року оновилися фонди всіх бібліотек, зокрема найбільшу кількість нових видань отримали бібліотеки **ВНМУ** (11 768 пр.) і **ДонНУ** (4031 пр.), а також **ВНТУ** (3469 пр.) **ВДПУ** (2799 пр.), **ВТЕІ** (2573пр.).

Ріст показника нових надходжень у порівнянні з минулим роком відмічається у бібліотеках **ДонНУ** (+1633 пр.), **ВДПУ** (+409 пр.), **ВНТУ** (+244 пр.). (Табл. 2).

Таблиця 2.

Бібліотека	Надходження		Ріст	Списання	
	2020 р.	2021 р.		2020 р.	2021 р.
ВНАУ	1727	?	?	940	?
ВНМУ	13 927	11 768	-2159	8618	8888
ВДПУ	2390	2799	+409	85	11 409
ВНТУ	3225	3469	+244	3192	94 374
ВТЕІ	11 079	2573	-8506	1699	742
ДонНУ	2398	4031	+1633	—	—

Фонди бібліотек поповнилися новими **періодичними виданнями**, яких найбільше отримала бібліотека **ДонНУ** (2371 пр.). Значна кількість надійшла до бібліотек **ВНМУ** (996 пр.), **ВНТУ** (750 пр.), **ВТЕІ** (417 пр.), **ВДПУ** (372).

Якісному забезпеченню науково-освітніх інформаційних потреб користувачів сприяє стан **фінансування бібліотек**. У 2021 р., як і багато років поспіль, **на придбання книг** найбільше виділено коштів у бібліотеці **ВНМУ** – понад 4 млн. грн. Хоча це майже на 2 млн грн менше проти попереднього року, цієї суми було достатньо. Фінансування інших бібліотек склало: **ВТЕІ** – понад 70 тис. грн, **ВНТУ** – понад 26 тис. грн, **ВДПУ** – понад 18 тис. грн. Для бібліотеки **ДонНУ** було виділено понад 55 тис. грн, які адресувалися тільки на закупівлю періодичних видань.

Найбільше фінансування **на придбання періодики** зафіксовано у бібліотеках **ВНМУ** (128 124 тис. грн), **ВДПУ** (76 150 тис. грн), **ВТЕІ** (62 442 тис. грн).

Обслуговування користувачів

Обслуговування користувачів бібліотек ЗВО та надання різноманітних послуг ґрунтується не лише на використанні ресурсів книжкового фонду, а й на впровадженні нових можливостей доступу до інформаційних ресурсів незалежно від місця перебування користувача та місцезнаходження документа.

Кількість читачів за єдиною реєстрацією у порівнянні з минулим роком збільшилась у бібліотеках **ДонНУ** (+391), **ВТЕІ** (+262), **ВНТУ** (+90). Найбільша кількість читачів у бібліотеках **ВНМУ** (10 489), **ВНТУ** (6699), **ВДПУ** (6253).

Показник **обслужених користувачів** порівняно з минулим роком в умовах послаблення карантинних обмежень відмічається позитивною динамікою у бібліотеках **ВНМУ** (+9199), **ВТЕІ** (+1260), **ВНТУ** (+523), **ДонНУ** (+391). Найвищий показник, як і минулого року, у бібліотеці **ВДПУ** (34 119 од.), хоча він знизився на 6050 од. Проте це, мабуть, пов'язано зі зменшенням користувачів за єдиним обліком. (Табл. 3).

Таблиця 3.

Бібліотека	За єдиним обліком		Ріст	Обслужені		Ріст
	2020 р.	2021 р.		2020 р.	2021 р.	
ВНАУ	8011	?	?	17 018	?	?
ВНМУ	10 798	10 489	–309	21 387	30 586	+9199
ВДПУ	6664	6253	–411	40 169	34 119	–6050
ВНТУ	6609	6699	+90	26 071	26 594	+523
ВТЕІ	5547	5809	+262	9262	10 522	+1260
ДонНУ	1538	1929	+391	1538	1929	+391

Бібліотеки створюють умови доступу до власних та зовнішніх інформаційних ресурсів, тому до загальної кількості **показника відвідування** входить кількість відвідувань вебсайту, електронного каталогу, університетського репозитарію та ін. В умовах дистанційної форми навчання серед віддалених користувачів особливо актуальними і популярними були вебресурси бібліотек, що спричинило ріст показника відвідування по всіх бібліотеках. (Табл. 4.)

Таблиця 4.

Бібліотека	Відвідування		Ріст
	2020 р.	2021 р.	
ВНАУ	193 800	?	?
ВНМУ	129 839	361 542	+231 703
ВДПУ	447 761	463 991	+16 230
ВНТУ	290 728	335 467	+44 739
ВТЕІ	150 851	222 026	+71 175
ДонНУ	38 504	47 099	+8 595

Ріст показників обслужених користувачів та відвідування вплинув на зростання **показника книговидачі**. В порівнянні з минулим роком книговидача збільшилась майже у всіх бібліотеках. Найбільша динаміка спостерігається у бібліотеках **ВНМУ** (+297 154), **ВНТУ** (+132 262). **ВДПУ** (+117 157). (Табл. 5.)

Таблиця 5.

Бібліотека	Книговидача		Ріст
	2020 р.	2021 р.	
ВНАУ	437 252	?	?
ВНМУ	203 241	500 395	+297 154
ВДПУ	794 290	911 447	+117 157
ВНТУ	333 472	465 734	+132 262
ВТЕІ	599 316	604 258	+4942
ДонНУ	3204	2826	-378

Крім аналізу абсолютних показників доцільно зосередити увагу на відносних даних. Показники обертаності та читаності свідчать про інтенсивність використання фонду та вказують на його якість. За **показником обертаності** фонду, як і минулого року, лідирують бібліотеки **ВТЕІ** (2,47) і **ВДПУ** (1,76). Доцільно вказати на те, що у бібліотеках зі значною часткою наукової літератури цей показник дещо менший, тому що попит на ці документи більш індивідуалізований і не має типових групових запитів. (Табл. 6.)

Показник читаності традиційно найвищий у бібліотеках **ВДПУ** (145,76), **ВТЕІ** (104), а також зріс у бібліотеках **ВНТУ** (69,5), **ВНМУ** (48). На це вплинуло незначне зменшення користувачів у бібліотеках **ВНМУ** та **ВДПУ**. Проте доцільно вказати на високий рівень якості комплектування фонду, як для прикладу у бібліотеці **ВНМУ**.

Показник книгозабезпеченості визначає рівень достатності книг у бібліотеці для задоволення інформаційних потреб користувача. У порівнянні з минулим роком книгозабезпеченість зросла у бібліотеках **ВНМУ** (56), **ВДПУ** (82,95). Зменшення визначеного показника у бібліотеці **ВНТУ** (-15,3) пов'язаний зі списанням пасивної, застарілої частини фонду, яка втратила свою актуальність.

Показник відвідуваності, який значно зріс у бібліотеках ЗВО, характеризує рівень комплектування бібліотечного фонду та його відповідність запитам користувачів. Найбільше зростання у бібліотеках **ВДПУ** (74,2), **ВНТУ** (50,1), **ВТЕІ** (38,22). (Табл. 6.)

Таблиця 6.

Б-ка	Обертаність		Книгозабезпеченість		Читаність		Відвідуваність	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
ВНАУ	1,9	—	28,1	—	54,6	—	24,2	—
ВНМУ	0,4	0,9	53,7	56	18,8	48	12,02	35
ВДПУ	1,51	1,76	79,13	82,95	119,2	145,76	67,19	74,2
ВНТУ	0,39	0,6	130,6	115,3	50,5	69,5	43,99	50,1
ВТЕІ	2,46	2,47	43,97	42,11	108	104	27,19	38,22
ДонНУ	0,1	0,1	20,6	18,5	2,1	1,5	25,04	24,4

Довідково-інформаційне обслуговування

Розвиток інформаційної культури нового покоління читачів потребує вдосконалення та розвитку умов для якісного та ефективного здійснення пошуку потрібної інформації.

Традиційним та важливим інформаційним ресурсом бібліотек залишається **електронний каталог**. У звітному періоді фахівці бібліотек МО активно працювали над якісним та систематичним наповненням електронного каталогу задля

можливості своєчасно представити користувачу актуальну інформацію, яку він зможе отримати в стінах бібліотеки.

У 2021 р. найбільшу кількість записів до ЕК введено в бібліотеках **ВНМУ** (11 577), **ВНТУ** (7 798) та **ВТЕІ** (7 648).

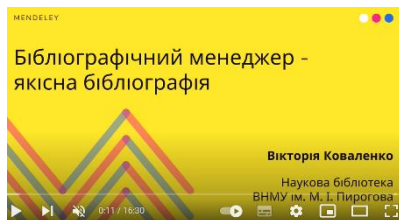
У звітному році переважна більшість читачів **Наукової бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова** потребувала віддаленого доступу до інформаційних ресурсів. Досвід роботи бібліотекарів в умовах карантинних обмежень дозволив якісно надавати інформаційно-пошукові послуги та створити комфортні умови для читачів.

Протягом року в напрямку **довідково-інформаційного обслуговування** було надано 522 довідки. Користувачі отримували потрібну інформацію у найбільш зручний для них спосіб, а саме: в телефонному режимі, електронною поштою, завдяки сервісу «Віртуальна довідка» та месенджерах соцмереж.

Продовжувалося електронне **сигнальне інформування** кафедр університету про нові надходження профільної літератури до фондів НБУ ім. В. І. Вернадського; систематично надсилалися інформаційні листи про нові надходження та інформаційний дайджест «Актуальні напрями медицини» ННМБ України. За допомогою «**Бібліокур'єра**» регулярно інформували кафедри та проректорів про нові надходження до фонду бібліотеки.

Протягом року було підготовлено: до Дня бібліографії – **тематичний список літератури** «Ковід-19: життя в умовах пандемії»; для наукової спільноти університету – **рекомендаційний список літератури** «Наукометрія»; на замовлення науковців університету – **тематичні підбірки літератури** на теми: «Гіпертрофічної кардіоміопатії», «Біохімії запалення», «Лабораторних методів дослідження в кардіології», «Маркетинг в медицині», «Академічне письмо» та ін.; До Дня науки розміщено **інтерактивну інформацію** на сторінці Наукової бібліотеки ВНМУ у соцмережі «Фейсбук»; до Дня інтелектуальної власності та Дня авторського права на сайті бібліотеки було представлено інформацію.

Задля покращення медіа-інформаційних знань аспірантів першого року навчання було представлено **онлайн-презентацію** «Як знайти необхідну інформацію?», з допомогою якої слухачів ознайомили з можливостями бібліотеки щодо інформаційного забезпечення науковців та дослідників університету. З метою допомогти і значно спростити бібліографічне оформлення списків джерел і посилань для науковців університету було підготовлено **відеоінструкцію** «Бібліографічний супровід наукових робіт за допомогою Mendeley» (управління бібліографічною інформацією), яка розміщена на сайті бібліотеки.

Співробітники сектору наукової бібліографії продовжували надавати **консультативну допомогу науковцям** університету про реєстрацію в базах Publons, ORCID, редагування профілів; визначення особистого ID-коду та H-індексу в наукометричних базах Scopus та Web of Science. Для наукового відділу університету двічі на рік надавалася інформаційна довідка про місце ВНМУ і наукометричні показники цитування в офіційних міжнародних і національних рейтингах. До НБУ ім. В. І. Вернадського регулярно надсилалися відредаговані списки науковців ВНМУ, що створили профілі у Google Scholar для представлення інформації на порталі «Бібліометрика української науки».

Акценти **бібліотеки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського** у звітному періоді були спрямовані на впровадження інноваційних технологій, модернізацію інформаційно-бібліотечного сервісу, формування електронних ресурсів, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації (інституційний репозитарій), підвищення вебметричного рейтингу університету.

Працівники бібліотеки надавали **довідково-інформаційні послуги** за допомогою експрес-довідок та консультацій; довідок в автоматизованому режимі з ЕДД; онлайн-довідок з використанням «Віртуальної довідкової служби»; комплексних довідок для кафедр (на основі БД ЕК та IP) у відділі IT;

індивідуального консультування науковців з питань наукометрії у відділі ІТ та дистанційно; консультування представників кафедр та акредитаційних комісій з питань наявних електронних ресурсів за профілем кафедр; віртуального інформування шляхом створення списків нових надходжень, бібліографії за базовими навчальними дисциплінами (сайт бібліотеки); списків для віртуальних виставок та тематичних добірок літератури для окремих сторінок сайту. У звітному році на сайті бібліотеки було представлено (оновлено) понад 160 інформаційно-бібліографічних списків.

Протягом двох останніх років значна кількість користувачів проводить активну самостійну пошукову діяльність з використанням АРМ «Читач», Інтернет-каталогу та ІР. В умовах карантинних обмежень значно зросла кількість користувачів, що використовували **Інтернет-каталог**. Протягом року інтернет-ресурсами бібліотеки скористалися понад 411 100 разів (у 2020 р. – 379700), документовидача інтернет-ресурсів склала понад 720210.

Важливе завдання – формування **електронної бібліотеки (ЕБ)**, яка наразі включає понад 24 600 електронних видань різних форматів. Протягом року ЕБ поповнено на 3286 док., із них 90% складають електронні документи, доступні в мережі «Інтернет».

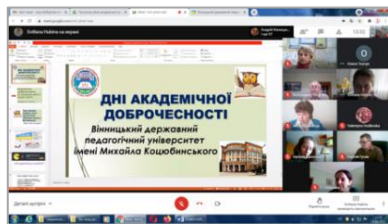
Для користувачів, що вперше відвідують сайт, створено **«Візитку сайту»**, яку озвучено для людей з вадами зору.

Працівники відділу ІТ відбирали актуальну інформацію про індексовані наукові ресурси України, проводили моніторинг показників університету в українській науковій спільноті. Це, зокрема, дані про місце університету в «Консолідованому рейтингу ЗВО України», **вебметричні показники** університету в міжнародних наукових рейтингах. Дана інформація розміщена на сайті бібліотеки в розділі «Наукометричні портрети вчених ВДПУ».

Ефективну інформаційну роботу забезпечували доступи до ресурсів Web of Science, Scopus, БД EBSCO. Директор бібліотеки та працівники відділу ІТ взяли участь у щомісячних онлайн-вебінарах від компанії Clarivate Analytics.

Бібліотека активно долучилась до участі у заходах Днів академічної доброчесності та провела **онлайн-практикум** «Електронні наукові та освітні ресурси, сервіси: доступ та відповідальне використання».

Працівники бібліотеки взяли участь у науково-методичному семінарі «Академічна доброчесність – запорука успіху науковця» для магістрів факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха. Директор бібліотеки провела **онлайн-лекцію** «Академічна доброчесність – запорука успіху науковця» для викладачів та студентів Комунального закладу вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського».

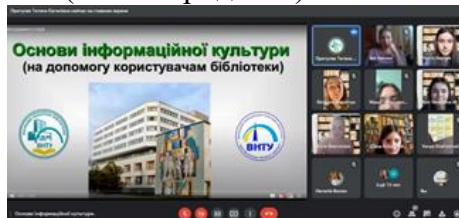
Задля покращення інформаційно-бібліографічного обслуговування фахівці бібліотеки в рамках курсу «Основи інформаційної культури» провели **заняття-знайомства з ДБА** бібліотеки для першокурсників, **практичні заняття** для студентів старших курсів та магістрантів, **ознайомчі екскурсії** з сервісами та можливостями бібліотеки. Для студентів навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації (кафедра психології та соціальної роботи) працівники бібліотеки провели **онлайн захід** з основ бібліотечно-бібліографічних знань та наукометрії.

У 2021 році пройшло 13 **екскурсій-переглядів** у виставковій залі раритетних книг. Один із таких заходів відвідала делегація з польського університету міста Краків.

Одним з основних напрямів діяльності **Науково-технічної бібліотеки ВНТУ** є формування інформаційної культури користувачів. Традиційно в бібліотеці відбувся **«Місячник першокурсника»**, де студенти на заняттях з основ інформаційної культури дізнались про можливості та послуги університетської

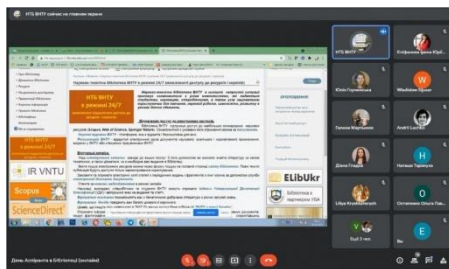
бібліотеки. Такі заняття були проведені й зі студентами третього курсу університету.

В умовах дистанційного (чи гібридного) навчання затребуваними серед дослідників університету були розміщені на сайті бібліотеки **презентації** «Основи інформаційної культури», «Бібліографічне посилання: загальні положення та правила складання», «Бібліографічний опис: структура та загальні вимоги до складання».

На базі університетської бібліотеки відбулися **практичні заняття в онлайн режимі** з курсу «Основи науково-дослідної роботи» зі студентами ВНТУ 2–3-х курсів.

Бібліотека на постійній основі проводить **зустрічі з молодими дослідниками ВНТУ** – здобувачами освіти III рівня. В дистанційному режимі було проведено **Дні аспіранта** «Бібліотека на допомогу інформаційній підтримці наукових досліджень». Увагу учасників заходу було акцентовано на бібліотечному вебсайті, в т.ч. на рубрику «На допомогу досліднику». Молоді науковці довідалися про міжнародні наукометричні бази даних, доступ до яких має університет, наукометричні інструменти, інструкцію створення профілю науковця, системи ідентифікації дослідників, перевагами Відкритого Доступу до науки, з Інституційним репозитарієм ВНТУ. На занятті була піднята тема академічної доброчесності у вищій освіті та академічного письма.

Як важливий підрозділ університету бібліотека є **учасником проекту МОН** «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти». Проводячи інформаційно-ділові зустрічі зі студентами всіх рівнів навчання бібліотека висвітлює питання академічної доброчесності та співпрацює з сектором розвитку персоналу та практик академічної доброчесності у ВНТУ.

Працівники сектору з підтримки наукових досліджень в університеті працювали над розвитком **Інституційного репозитарію** ВНТУ (на 1.01.2022 розміщено понад 31 тис. документів) та надавали допомогу науковцям з питань самоархівування і швидкої публікації праць в Репозитарії за допомогою системи підтримки навчального процесу JetIQ.

Бібліотека традиційно долучилась до відзначення **Міжнародного Тижня Відкритого Доступу**. В цей час було проведено: тренінги із самоархівування, перегляди вебінарів про роботу з БД від компаній-засновників, консультації про використання наукометричних баз даних, ресурсів відкритого та тестового доступу у НТБ ВНТУ та ін.

Продовжувалась співпраця університету, зініційована бібліотекою, з **партнерами**: консорціумом e-VERUM, асоціацією «Інформатіо-Консорціум». Завдяки цьому та участі в проєкті ELibUkr: «Електронна бібліотека України: створення центрів знань в університетах України» науковці університету отримують доступ до відомих світових наукових баз даних.

Бібліотека надавала **доступ до БД** Web of Science і Scopus та відкрито доступ до БД ScienceDirect та в умовах дистанційного й змішаного навчання постійно організовувала для науковців університету вебінари про роботу з базами даних. Затребуваною залишається на сайті бібліотеки сторінка, на якій представлено інформацію про весь спектр бібліотечних онлайн послуг і можливості віддаленого доступу до різних ресурсів, серед яких Elsevier, Wiley, Springer, Cambridge University Press, MIT Press.

Бібліотека ВНТУ традиційно стала майданчиком для написання **Всеукраїнського радіо-диктанта** національної єдності,. Другий рік поспіль захід проходив офлайн і онлайн в електронний читальний залі. Всі охочі мали змогу приєднатися до акції через платформу GoogleMeet.

Співробітники інформаційно-бібліографічного відділу **бібліотеки ВТЕІ** систематично працювали над якісним наповненням **електронного каталогу**, який поповнився 7648 записами. Продовжувалась робота з аналітичного розпису статей з онлайн-журналів, кількість яких налічує 37 назв. Наразі електронний каталог налічує 7385 онлайн-статей.

Регулярно здійснювалося поповнення **баз даних** «Праці викладачів ВТЕІ КНТЕУ», яка налічує 8224 наукових праці.

Для науковців, викладачів та студентів надавалась **послуга по визначенню індексу УДК та авторського знаку** для наукових видань і статей. У 2021 році фахівцями бібліотеки було заіндексовано 988 наукових робіт.

У звітному році працівники відділу надали 8508 **бібліографічних довідок**, з них тематичних – 7520 та 8331 довідка в автоматизованому режимі.

Традиційною фахівці бібліотеки інформують користувачів про нові надходження з допомогою підготовки **«Інформаційного бюлетеня нових надходжень»**, що розміщується на бібліотечній вебсторінці в розділі «Видання бібліотеки» (<http://vtei.vtei.com.ua/biblioteka/>).

З метою підвищення інформаційної грамотності корис-тувачів бібліотеки підготовлено 10 **рекомендаційних тематичних списків літератури**. Було видано **бібліографічний покажчик «Чаруймось мовними скарбами»**, присвячений темі розвитку і функціонування української мови (<http://vtei.vtei.com.ua/biblioteka/files/pokaznyky/mova.pdf>).

Наукометрична діяльність проходила у тісній співпраці з науковим відділом інституту. Продовжувалась робота по збільшенню представництва інституту в міжнародному науковому просторі. Здійснювався розшук статей науковців інституту в базах даних Web of Science та Scopus. Надавались індивідуальні консультації з питань створення профілів науковців інституту в наукометричних базах даних.

Активно та якісно здійснювалась робота по наповненню **інституційного репозиторію** ВТЕІ, який налічує 1845 документів. Бібліотекою розроблено покрокову інструкцію користувача Репозиторію. Завдяки Репозиторію ВТЕІ зростає індекс цитувань праць науковців навчального закладу.

Бібліотека займається **онлайн-реєстрацією** науково-дослідних робіт (НДР) в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ).

Основна діяльність **Наукової бібліотеки ДонНУ імені Василя Стуса** спрямована на ефективне, якісне та повне задоволення інформаційних запитів через забезпечення вільного доступу до інформації. Відтак **послуги** з довідково-інформаційного та бібліографічного обслуговування надавалися як у читальних залах, так і у віддаленому режимі під час дистанційної форми навчання. Студенти та викладачі активно користувались електронними бібліотечними інформаційними ресурсами (сайтом, електронним каталогом, університетським репозитарієм, інформаційно-аналітичною базою наукових праць Університету). Загальне число звернень до віддалених інформаційних ресурсів наукової бібліотеки у 2021 р. складає 43 310 одиниць.

Процес навчання студентів ДонНУ **навичкам інформаційного пошуку** і орієнтування в потоках інформації охоплював: щорічне проведення на початку нового навчального року Тижня бібліографічної інформаційної грамотності; ознайомлення користувачів з довідково-бібліографічним фондом та апаратом наукової бібліотеки; практичне навчання навичкам роботи з електронними ресурсами і джерелами інформації наукової бібліотеки; складання та оформлення бібліографічних списків літератури до наукових праць, статей, дисертацій, бібліографічних посилань у наукових роботах за чинними державними стандартами.

За рік на запити користувачів бібліотекарі виконали 91 бібліографічну довідку, за предметизували 429 наукових праць та публікацій.

На замовлення факультетів, кафедр було підготовлено: **4 тематичних бібліографічних покажчики**: «Сучасна вища школа: виклики, реалії та перспективи» (I та II півріччя 2021 року) ; «ДонНУ імені Василя Стуса в інформаційному просторі 2021 року» (I та II півріччя); **6 віртуальних випусків бюлетенів нових надходжень**; **32 тематичних рекомендаційних бібліографічних списки** літератури з питань метрології,

сертифікації і стандартизації, політології віртуальний **відео-перегляд** наукових праць викладачів ДонНУ імені Василя Стуса (до Фестивалю науки); **бібліографію видань** наукового доробку науково-педагогічних працівників університету до 3-х анотованих бібліографічних показників до ювілеїв науковців: «Юрій Георгійович Приседський»; «Ольга Павлівна Іваницька»; «Вадим Володимирович Христіановський»; та ін.

Систематично фахівцями бібліотеки здійснювався **моніторинг інформаційного забезпечення Ліцензійних умов** провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти за спеціальностями «Українська мова та література», «Психологія», «Прикладна лінгвістика» та моніторинг інформаційного забезпечення освітньо-наукової програми «Право» для проходження державної акредитації.

Важливий елемент роботи фахівців бібліотеки ДонНУ полягав у проведенні **годин інформаційної грамотності** «Локація: бібліотека. Про бібліотеки і не тільки...».

Наукова робота

У науковій діяльності **бібліотеки ВНМУ** важливим напрямком роботи є дослідження історичної наукової спадщини вчених університету, які зробили неоціненний внесок у розвиток вітчизняної та світової медицини.

Протягом 2021 р. науково-дослідна робота бібліотеки була спрямована на реалізацію **проєкту «Пам'ять університету»**, фахівцями бібліотеки систематично проводилося дослідження, вивчення та популяризація матеріалів з медичного краєзнавства.

У 2021 р. завершилась робота над **виданням «Війна пройшлась по їхніх долях**. Книга пам'яті Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. Ч. 1. З інституту – на фронт : проф.-викл. склад, випускники, студенти та співробітники – учасники Другої світової війни». Перша частина книги висвітлює долі тих, хто працював та навчався у Вінницькому медичному інституті у довоєнний час і в період окупації.

В започаткованій серії «Історія ВНМУ ім. М. І. Пирогова» підготовлено **біобібліографічний покажчик** «Савостьянов Олександр Олександрович» (до 150-річчя з дня народж. проф. та першого завідувача кафедри біології) <https://bit.ly/3rPTn6u>.

Уже традиційними стали щорічні **календарі знаменних і пам'ятних дат** «Вінниччина медична – 2022» та «ВНМУ ім. М. І. Пирогова: ювілеї, події, дати – 2022».

З метою популяризації надбань університету бібліотека розмістила 16 статей про науковців ВНМУ та видатних уродженців Вінниччини у вільній енциклопедії **Вікіпедія**.

Протягом звітного року бібліотекарі здійснювали **пошук і збір матеріалів для підготовки:**

- 2-ї частини Книги Пам'яті Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова;
- 2-го видання книги «Вінниця – місто послідовників М. І. Пирогова».

Досвід роботи бібліотеки, її наукові пошуки та дослідження **представлено** у 20-ти публікаціях, 8-ми тезах конференцій, 9-ти виданнях. Про науковий характер публікацій свідчить той факт, то **двом статтям присвоєно ідентифікатор DOI**.

Актуальною потребою часу і необхідністю сьогодення та майбутнього є проєктна діяльність **бібліотеки ВДПУ**. З метою презентації літератури з фондів книгозбірні, авторами якої є випускники педуніверситету, бібліотека у 2021 році започаткувала **красназавчий проєкт «Є імена, які талантом сяють...»**. Також в рамках проєкту було розроблено усний журнал «Є імена, які талантом сяють...», який розміщено на бібліотечній сторінці фейсбуку. Представлено 66 сторінок, де презентовано книги випускників університету з фонду бібліотеки.

Продовжено роботу з наукометричним **Інтернет-проектом «Наукометричні портрети вчених університету»**. Мета проекту акумулювати на окремій сторінці сайту бібліотеки та зробити доступною для наукової спільноти комплексну інформацію про наукову діяльність університету в цілому та науковців зокрема.

Продовжено формування **інноваційного проєкту «Бібліотека без меж. Інклюзивна освіта»**. Проєкт запроваджували як в приміщеннях бібліотеки, так і в мережі Інтернет. До інтернет-сторінки проєкту протягом року відбулось понад 649 звернень.

У 2021 році було видано 4-ту частину 7-го випуску **«Бібліографічного покажчика наукових праць викладачів ВДПУ»**.

Працівники бібліотеки доєдналися до **міжнародної акції #1Lib1Ref** («один бібліотекар, одне посилання»), організованого ГО «Вікімедіа Україна». Працівники бібліотеки додали до Вікіпедії понад 50 посилань на авторитетні джерела.

Активну роботу **Науково-технічна бібліотека ВНТУ** продовжувала в напрямку проєктної діяльності.

Інформаційно-освітній проєкт «Науку творять обрані» покликаний популяризувати наукові надбання вчених ВНТУ. В рамках проєкту до ювілейних дат науковців університету були організовані віртуальні виставки циклу «Штрихи до портрета вченого». В друкованому й е-варіанті до ювілеїв професорів підготовлено та видано 2 біобібліографічні покажчики серії «Вчені нашого університету».

Проводилась робота з редагування та поповнення розділу **«ВНТУ у ВІКІПЕДІЇ»**. Цього року створено сторінки 3-м професорам університету.

Продовжувалась робота над продовженням розкриття історії рідного краю в рамках проєкту «Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє». Підпроєкт «Вінниччина: Terra incognita» поповнився віртуальною бесідою «Крихти з історії Вінниці. Тосканське бароко вінницьких капуцинів». Цикл «Імена, увічнінені у вулицях Вінниці» – про відомих людей, чії імена тепер носять вулиці м. Вінниці. Підготували віртуальні бесіди «Його ракетна величність. Михайло Кузьмич Янгель», «На фоні епохи. Натан Альтман – маєстро з Вінницької Єрусалимки», «Жіночі імена на мапі Вінниці», бесіду «Славетний подоянин Віктор Якович Буняковський», віртуальну виставку-презентацію «Батько українського письменства» (І. Котляревський).

В рамках Тижня науки, який традиційно проходить в Подільському ліцеї для обдарованої молоді, в бібліотеці ВНТУ було проведено **наукову годину** «Найвідоміші винаходи українців», присвячену землякам – новаторам, винахідникам, імена яких відомі в Україні та світі.

Продовжувалась робота над створенням нових та редагуванням існуючих сторінок науковців університету в онлайнівій енциклопедії **Вікіпедії** з посиланнями на праці авторів у відкритому доступі. У ВНТУ з ініціативи бібліотеки вкотре пройшов **Вікімарафон**, присвячений до дня народження української Вікіпедії. До 20-річчя загальнодоступній вільній онлайнівій енциклопедії Вікіпедії англійською мовою було підготовлено презентацію «Міжнародній енциклопедії – Вікіпедії - 20!», а також працівники долучилися святкової віківечірки у Zoom, яку організувала українська вікіспільнота.

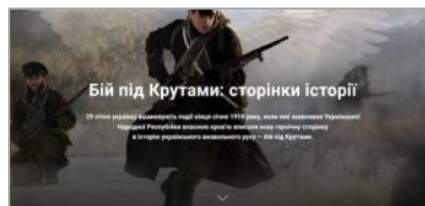
Соціокультурна діяльність

Основне завдання діяльності **Наукової бібліотеки ВНМУ** – сприяння естетичному зростанню користувача за допомогою різноманітних культурних заходів, розкриття нових талантів, згуртування творчих студентів, підвищення читацької активності, підтримання високого статусу книги, читання, бібліотеки. Протягом звітного року **підготовлено 89 виставок, з них 62 електронні виставки. Проведено 39 масових заходів.**

Напрямок формування наукового світогляду та політичної культури відображено у циклах. Цикл «Україна в сучасному світі» включав **перегляд «Соборність України: шлях до єднання»**; на вшанування пам'яті жертв Голокосту підготовлено **інтерактивну виставку «Нацистська жорстокість голокосту»**; за допомогою **хмар слів** візуалізували ключові слова, які асоціюються з трагедіями «Дня пам'яті жертв політичних репресій», «Дня скорботи і пам'яті жертв депортації кримськотатарського народу», «Дня пам'яті трагедії Бабиного Яру» та ін.

Цикл «Я і мої права» представлено наступними заходами: до Міжнародного дня протидії булінгу підготовлено **перелік інформаційних ресурсів з правової допомоги**. До Міжнародного дня толерантності підібрано **влучні вислови**, які виражають суть цієї дати. До відзначення Дня прав людини підготовлено **подкаст** про Елеонору Рузвельт і її роль в розробці Загальної декларації прав людини.

В циклі «Вічна слава безсмертю хоробрих» підготували **лонгріди** «Бій під Крутами: сторінки історії» <https://cutt.ly/JYDnoN2>, «Небесна Сотня – пам'ять майбутнього» <https://cutt.ly/HYDOgBw> та зроблено **буктрейлер** на інтерактивне видання «Майдан. Пряма мова. Книга 1», яке містить QR-коди, за допомогою яких можна слухати історії оповідачів в аудіоформаті <https://cutt.ly/yYDOxEV>.

На відзначення Дня українського добровольця створено **інтерактивну листівку** <https://cutt.ly/UYPDGmwO>. До Дня пам'яті та примирення у соціальних мережах поширено **електронну виставку** «Ті, що пройшли крізь вогонь», присвячену викладачам, співробітникам, випускникам й студентам Вінницького медичного інституту, які були обпалені вогнем Другої світової війни (1939-1945 рр.). До Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні створено **подкаст-анонс** про видання Наукової бібліотеки ВНМУ «Війна пройшлась по їхніх долях».

З нагоди Всесвітнього дня волонтерів на **зустрічі** учасників творчої студії «Вежа» з **представниками студентського волонтерського руху** було обговорено концепцію волонтерської діяльності студентів ВНМУ. Також на зустрічі відбулася презентація автобіографічної книги Наталки Позняк-Хоменко «Волонтери: сила небайдужих», яку авторка подарувала бібліотеці.

Формування загальної та професійної культури в рамках циклу «Освіта вчора, сьогодні, завтра» включало **тематичні листівки** до Дня вчителя, Дня знань, **хмару тегів** до Дня науки та **відео Stand-up** учасниці студентської творчої студії «Вужа» до Міжнародного дня Студента.

В рамках циклу «Бібліотека – інтелект у просторі комфорту» до Всесвітнього дня книги і авторського права підготовлено **інтерактивну листівку**. З нагоди Дня бібліотек та участі у бібліомарафоні «Читай. Вивчай. Пізнавай» бібліотекарі створили **буктрейлер** до однойменного видання “Anne of Green Gables” та жартівливий **плакат**, в якому представлено високий рівень книгозабезпечення студентів ВНМУ.

В рамках циклу «Життя за клятвою Гіппократа», присвяченого проблемам збереження здоров'я та профілактики захворювань, було підготовлено різні тематичні **цитатники**, **теги слів**, **постери**, **інфографіки** та ін.

Електронні та інтерактивні книжкові виставки, лонгріди, презентації розкривали ідею циклів «З плеяди видатних лікарів» та «Ювіляри ВНМУ ім. М. І. Пирогова». Бібліотека систематично **вітала листівками ювілярів ВНМУ ім. М. І. Пирогова. За 2021р. загалом охоплено 22 особи.**

Важливий напрямок роботи полягав у морально-естетичному вихованні. Важливою подією став **III міжуніверситетський конкурс «Поетичні віражі»**, приурочений до Всесвітнього дня поезії.

Фахівцями бібліотеки було підготовлено низку подкастів, цитатників, електронних виставок. Зокрема, до 130-річчя від дня народж. П. Г. Тичини було проведено **голосні онлайн-читання** його збірки «Замість сонетів та октав», до 80 річчя Ю. В. Покальчука підготовлено **подкаст**, 70-річчя В. Шкляра вшанували **електронною виставкою «З красою правди по життю»** та ін.

Важливим та цікавим напрямком роботи бібліотеки є **організація зустрічей з відомими та успішними людьми**: проведено творчу зустріч з Віктором Крупкою, поетом, літературознавцем, викладачем кафедри української літератури ВДПУ; на зустріч зі студентами завітав Смольський Л. П., науковець, почесний професор університету, заступник декана медичного факультету № 1 ВНМУ.

Творчість, душу та талант було вкладено в національне виховання та популяризацію народознавства. У Всеукраїнський день вишиванки працівники бібліотеки долучилися до свята єдності українського народу. Активно відзначили День української хустки. Фахівцем бібліотеки було проведено **майстер-клас** напинання хусток та створено **відео**.

У циклі «Єдиний скарб у тебе – мова» до Міжнародного дня рідної мови було створено **відео «(НЕ)ПРИСТОЙНА пропозиція. Давайте вас українізую».**

Після тривалих карантинних обмежень студенти мали змогу побачитися і розважитися у бібліотеці на справжніх **Андріївських вечорницях**, відсвяткувати **тематичне костюмоване «Гарбузове паті».**

Активно розвивають свою роботу **клуби за інтересами «Що? Де? Коли?»**, творча студія «Вежа», «Клуб любителів художньої літератури».

Соціокультурні заходи **бібліотеки ВДПУ** сприяли популяризації історичної, наукової та культурної спадщини держави, вихованню національної, морально-етичної свідомості майбутніх вчителів, висвітлювалися знаменні дати та події у житті країни, літератури, мистецтва.

Протягом року були оформлені **виставки нових надходжень, виставки-інсталяції, тематичні виставки.** Серед них: «Берегиня народного фольклору», «День пам'яті героїв Крут», «Час мине, а пам'ять залишається» (до Дня Героїв Небесної сотні), «День гідності і свободи», «150 років від дня народження Лесі Українки», «115 років від дня народження Оксани Іваненко», «126 років від дня народження Максима Рильського». Виставка однієї книги: «Богдан Ступка», «Бенефіс книги», «Кожна книга має свою долю», «Читайте – це цікаво». Інформація про презентовані виставки оперативно з'являлася на бібліотечній сторінці у фейсбуці.

До Міжнародного дня рідної мови відбулися **голосні читання** різними мовами світу.

На бібліотечній сторінці в фейсбуці була розміщена **презентація «Поділля край, мій край чудовий...».**

Працівники бібліотеки приєдналися до **Всеукраїнського флешмобу** читання творів Л. Українки. Відеоролики з читанням творів було представлено на сторінках соціальних мереж. Також до 150-річчя від дня народження поетеси працівники бібліотеки змістовно оформили тематичну виставку з її творами.

Бібліотекарі книгозбірні активно долучились до **флешмобу** #Берегине_моя_українська_хустко з нагоди святкування Дня української хустки.

Продовжував роботу **книжковий клуб** «Автограф». В рамках клубу відбулася зустріч з українською поетесою Г. І. Рибачук-Прач.

У бібліотеці кризовий психолог, екоактивістка, письменниця, поетка Дар'я Паламарчук презентувала студентам І курсу спеціальності дошкільна та початкова освіта свою першу збірку «Казки про мушельки» із серії «Про природу».

На сайті бібліотеки розміщено низку **віртуальних мультимедійних виставок**, зокрема: «Реаліст і містик» (до 130-річчя М. О. Булгакова) та **віртуальні відеовиставки** однієї книги «Собор Паризької Богоматері» В. Гюго (до 190-річчя з моменту публікації твору) та ін.

Протягом року оновлено **розділи сайту** «Виставка однієї книги», «З нових надходжень», «З наукового доробку викладачів».

В рамках клубу «Креативне рукоділля» працівники бібліотеки провели **майстер-класи**, що відбувались у місті на День Європи та День міста.

Культурно-просвітницька діяльність залишалася одним з пріоритетних напрямків роботи **бібліотеки ВНТУ**. Впродовж року оформлялися традиційні та віртуальні книжкові виставки, бесіди, презентації як на допомогу навчальному процесу, так і присвячені річницям знаменних подій та відомим особистостям, проводились наукові години, флешмоби, тематичні вечори.

У звітному році майже всі масові заходи проходили онлайн. В такому режимі відбулися: **засідання літературної вітальні** «Я вибрала долю собі сама...» (до дня народження Ліни Костенко),

літературно-музичний вечір «Відома та невідома Леся Українка» (до 150-річчя з дня народження), **онлайн-година пам'яті** «Чорнобиль: чорний спомин, вічний біль» (до 35-х роковин Чорнобильської трагедії), **вечір пам'яті** «Війна – це жах століть і поколінь» (до роковин Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні).

Для студентів університету та учнів Подільського ліцею відбувся **літературно-музичний захід**, присвячений Дню українського козацтва «За Україну, за її долю, за честь і волю».

Бібліотека долучилася до університетського науково-просвітницького заходу, присвяченого Голодомору-Геноциду українського народу, де представила слухачам документи із фонду бібліотеки про цю трагічну подію.

Бібліотека традиційно долучилася до святкування дня народження Університету. Була створена **фотолокація** «Історія ВНТУ: від витоків до сьогодення».

Багато цікавих заходів було проведено до Дня відкритих дверей, Дня науки тощо.

Не залишається поза увагою бібліотеки **профорієнтаційна робота**. Для майбутніх абітурієнтів під час проведення Днів відкритих дверей Бібліотека презентувала **мотивуючу композицію** «ВНТУ – команда переможців. Приєднуйся!». Затребуваною залишається рубрика бібліотечного сайту «Майбутньому студенту (обери свою професію)», інформація якої постійно оновлюється. Бібліотека продовжує підтримувати тісні зв'язки з Подільським науково-технічним ліцеєм для обдарованої молоді, учні якого є читачами та учасниками заходів бібліотеки.

До Міжнародного дня дарування книг бібліотека організувала **виставку-перегляд** «Даруйте бібліотеці книги з любов'ю!», де представила видання, отримані в дар протягом року.

Цьогоріч бібліотека ВНТУ взяла участь у **Всеукраїнському літературному конкурсі імені Олени Теліги та Олега Ольжича** «Тільки тим дана перемога, хто у болі сміятись зміг!». В рамках конкурсу було створено буктрейлер на книгу Христини Овад «Полковник Роман Сушко». Роботу було представлено у номінації «Буктрейлери», знятими за мотивами книг про визначних діячів національно-визвольного руху.

На обласний конкурс творчих заходів, програм і проєктів, видань бібліотек «Світло провінції 2021», який організувала ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва, бібліотека представила **відеоролик** про цикл віртуальних бесід «Імена, увічнінені у вулицях Вінниці» краєзнавчого проєкту бібліотеки «Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє».

Університетська книгозбірня приєдналася до **Національного тижня читання**. В університеті продовжує активно діяти полиця букросингу, яку створила і підтримує Науково-технічна бібліотека.

Культурно-просвітницька робота **бібліотеки ВТЕІ** є важливою складовою діяльності та невід'ємною частиною виховної роботи інституту.

Книжкові виставки, як одна із форм масової роботи, є обов'язковими в роботі бібліотеки інституту. Традиційно в бібліотеці організовувались книжкові виставки і відкриті перегляди літератури до знаменних і пам'ятних дат, а саме: «М. Коцюбинський – наш сучасник», «Бабин Яр – символ вічної скорботи», «Читати модно!!!» (до Всеукраїнського дня бібліотек), «Ми з України – козацького роду», «Рідна мова – серця подих», «Час плине, а пам'ять залишається...» (до Дня Гідності та Свободи), «Україна пам'ятає, світ визнає 32-33 рр.» та багато інших.

Бібліотека інституту вже традиційно є майданчиком для проведення різноманітних соціокультурних заходів. В тісній співпраці з деканатами інституту, кураторами академічних груп, співробітниками книгозбірні були підготовлені та проведені цікаві зустрічі, майстер-класи тощо.

Напередодні Міжнародного дня рідної мови в рамках **літературної вітальні** «Рідна мова – серця подих» відбулася зустріч з Віктором Крупкою – поетом, літературознавцем, кандидатом філологічних наук, членом Національної спілки письменників України.

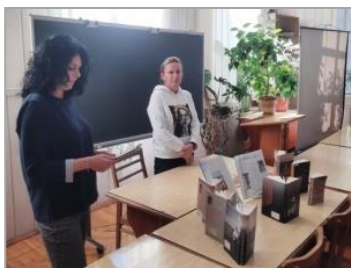
До 150-річчя від дня народження Лесі Українки відбулася **літературна вітальня** «Хотіла б я піснею стати...». Під час заходу демонструвались відеоматеріали про життя Лесі Українки, також був представлений **буктрейлер** на твір Лесі Українки «Лісова пісня».

З нагоди Всесвітнього дня туризму для здобувачів вищої освіти спеціальностей «Туризм» та «Готельно-ресторанна справа» відбувся **тематичний захід** «Вінницький обласний краєзнавчий музей – туристична перлина Поділля».

Відбулася **авторська презентація книги** вінницької письменниці Наталки Доляк «На «сьомому небі»». Письменниця презентувала учасникам заходу новий детективний роман, події якого відбуваються у Вінниці.

Був організований **флешмоб** до Дня української писемності та мови – 21-й Всеукраїнський радіодиктант національної єдності. А також був проведений захід, до якого долучилися студенти: читали

вірші, співали українські пісні, грали на флейті, демонстрували цікаві ролики про українську мову.

Співробітники бібліотеки підготували **книжкову виставку** «Рідна мова – серця подих» та **бібліографічний покажчик** «Чаруймось мовними скарбами», присвячений темі розвитку і функціонування української мови.

Співробітники бібліотеки ВТЕІ на чолі з директором інституту Н. Замковою взяли участь у **Всеукраїнському соціальному проєкті «Сонячні професії»**, який направлений на самовираження людей з синдромом Дауна. Мета проєкту в тому, щоб такі люди навчилися основам професій, які їх цікавлять. Працівники бібліотеки ознайомили дітей з професією бібліотекаря і надали їм практичні навички щодо користування книгозбірнею.

За звітний період фахівцями бібліотеки було підготовлено **18 віртуальних виставок**, які можна переглянути на вебсторінці бібліотеки. А саме: «Немає слів, нема пісень, щоб славити Вас, ГЕРОЇ...» (до Дня пам'яті героїв Крут), «Поезіє, красо моя, окрасо, Я перед тебе чи до тебе жив?» (до Всесвітнього дня поезії), «З атомним попелом у серцях» (До 35-тої річниці від дня аварії на ЧАЕС і Міжнародного дня пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф), «Людський біль цідиться крізь серце моє, як крізь сито, і ранить до крові...» (до 150-річчя від дня народження письменника В. Стефаника <https://youtu.be/s3G4Q1pAMWE>), «Незалежна Україна – обличчя епохи» (до 30-ї річниці незалежності України <https://youtu.be/8SwxCQBp5c>) та ін.

Упродовж року фахівці **наукової бібліотеки ДонНУ організували в різних форматах 83 культурно-просвітницьких заходи**, з них 29 тематичних книжково-ілюстративних виставок (віртуальних – 15); 18 тематичних переглядів літератури (віртуальних – 9); 17 масових заходів (віртуальних – 7); 8 флешбуків; 7 онлайн-презентацій книг; 4 тематичних лонгріди. Участь у бібліотечних масових заходах взяли 245 осіб.

Бібліотечні працівники активно долучалися до **участі у проєктах, конкурсах та просвітницьких заходах різних рівнів:** міських (міжуніверситетський конкурс читців «Поетичні віражі» (до 150-річчя з дня народження Лесі Українки), бібліомарафон «#Читай_Вивчай_Пізнавай» (до Всеукраїнського дня бібліотек); обласних (красзнавчий флешбук #Весна_Жінка_Душа_Кохання, обласний бібліотечний конкурс «Світло провінції – 2021); загальнодержавних («Національний тиждень читання»). В рамках роботи круглого столу «Василь Стус як феномен доби», присвяченого Дню філологічного факультету, підготували **онлайн-презентацію** художніх та літературознавчих видань про Василя Стуса, які знаходяться у фонді НБ.

Підвищення кваліфікації

Планування діяльності з метою підвищення фахового рівня бібліотечних працівників **в рамках роботи МО бібліотек ЗВО** м. Вінниці відбувалося з урахуванням викликів та вимог сучасності. Досліджувалися тенденції розвитку суспільства, здійснювалися вивчення досвіду та аналіз результатів діяльності бібліотек України і світу.

Співпрацю університетських бібліотек забезпечувала конструктивна і творча діяльність кожного фахівця.

В рамках діяльності МО бібліотек ЗВО м. Вінниці відбулася **науково-практична конференція** «Сучасні аспекти оновлення університетських бібліотек». Кожна бібліотека поділилася власним досвідом стосовно впровадження нових напрямів у роботу. Запрошена гостя онлайн-зустрічі Т. Джуринська, провідна бібліотекарка ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва, поділилася загально-прийнятими нормами та власним поглядом на комунікаційну етику в сучасній бібліотеці.

Спікером **науково-практичного онлайн-семінару** «Інформаційна безпека у соціальних медіа» була О. Войтович, кандидат технічних наук, доцент кафедри захисту інформації ВНТУ. Вона розповіла про соціальні медіа, ознайомила із загальними правилами роботи з інформацією та персональною інформаційною безпекою.

Важливим завданням роботи науково-методичного відділу Наукової бібліотеки ВНМУ є підвищення практичних навичок та умінь працівників бібліотек. Тому для членів МО бібліотек ЗВО та колективу бібліотекарів ВНМУ було проведено **цикл практичних тренінгів «Віртуальний бібліотекар»** який складався із актуальних та цікавих занять за темами:

- «Лонгвід – інструмент сучасної медіакомунікації»;
- «Інтерактивні технології»;
- «Сервіс Canva в роботі бібліотекаря. Платформа ідей та дизайнерських рішень».

Такі заняття дають змогу вчитись один в одного, підтримувати в колективі творче натхнення та прагнення до пошуку нових ідей.

До Всеукраїнського дня бібліотек в рамках співпраці членів МО бібліотек ЗВО м. Вінниці було проведено **Бібліомарафон «Читай. Вивчай. Пізнавай»**. Мета заходу

полягала у створенні інформаційного продукту, який би прорекламував книгу та читання. Саме така креативна ідея об'єднала бібліотекарів. Творчі роботи та вітання з нагоди свята представлено в інтернет-просторі з допомогою сервісу Genially – <https://bit.ly/346HfWW>.

В рамках науково-практичної конференції фаховій спільноті було презентовано **методичне видання «PR, маркетинг, реклама – інструменти розвитку бібліотеки»**.

Основні напрямки діяльності, що розвиваються в університетських бібліотеках, культурне та наукове життя, професійні здобутки й творчі пошуки бібліотечних працівників було представлено на сторінках 10 та 11 випусків інформаційного **вісника методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниця «Бібліопростір»**.

Огляд результатів діяльності МО бібліотек ЗВО м. Вінниці представлено в **щорічному виданні** «Аналіз діяльності бібліотек ЗВО методичного об'єднання м. Вінниці».

Бібліотекарі ВНМУ брали участь у різних Всеукраїнських заходах з підвищення кваліфікації: 10 конференціях, 3 семінарах, 17 вебінарах, 3 тренінгах та підготували **10 доповідей** про діяльність бібліотеки й наукову спадщину університету.

Для підвищення кваліфікації **бібліотечні фахівці ВДПУ** активно займалися самоосвітою за допомогою дистанційних та інтерактивних форм навчання, навчальних програм, онлайн-курсів, які пропонуються бібліотечній спільноті для підвищення професійних стандартів.

Бібліотекарі знайомилися з новинками фахової періодики та інтернет-публікаціями бібліотечної тематики, відвідували заняття з підвищення кваліфікації в бібліотеці ВДПУ: огляди фахових періодичних видань; огляди нових надходжень періодичних видань; огляди художньої літератури, творчі зустрічі. Працівники бібліотеки брали активну участь у циклі безкоштовних дистанційних навчальних вебінарів та курсів.

Значна частина бібліотекарів успішно опанувала **цифрові навички** за сучасним форматом на онлайн-платформі з цифрової грамотності Міністерства цифрової політики України «Дія. Цифрова освіта». Здобуті знання підтверджено електронними сертифікатами.

Після послаблення епідеміологічної ситуації бібліотекарі стали учасниками **циклу тренінгів «Віртуальний бібліотекар»**, який проводився в рамках діяльності МО бібліотек ЗВО м. Вінниця. Два практичні заняття відбулись на базі бібліотеки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського.

Взяли участь у **тренінгу** «Інформаційна безпека та кібербезпека», який пройшов у Центрі «Вікно в Америку» ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва.

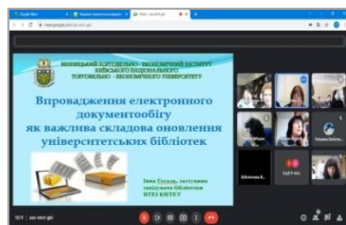
Працівники бібліотеки брали участь онлайн у **наукових конференціях, семінарах**, де підіймалися питання діяльності бібліотек в умовах карантину, серед них: семінарі-практикумі ДНТБ «Нове в УДК»; Антишколі університетських бібліотекарів «Відкриті ліцензії Creative Commons»; конференції «Українська бібліотечна асоціація в екосистемі нової реальності» та ін.

Восени відбулося чергове заняття з підвищення професійної майстерності працівників **бібліотеки ВНТУ**. Бібліотекарі поновили свої знання про роботу з інформацією, основи кібербезпеки та медійної грамотності, дізналися особливості роботи зі ЗМІ, пройшовши тест на критичне мислення та маніпулятивність й дезінформацію, черговий раз впевнились у важливості захисту своїх персональних даних та профілів в соціальних мережах; слухали про основи мистецтва публічних виступів.

Важливим чинником функціонування **бібліотеки ВТЕІ КНТЕУ** була діяльність з організації підвищення кваліфікації працівників бібліотеки, створення необхідних умов для самоосвіти, забезпечення участі в роботі методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці.

Співробітники бібліотеки своєю співпрацею долучились до реалізації плану діяльності МО бібліотек ЗВО м. Вінниці, взяли участь у науково-практичному семінарі «Інформаційна безпека у соціальних медіа» та науково-практичній конференції «Сучасні аспекти оновлення університетських бібліотек». Була представлена **доповідь** «Впровадження електронного документообігу як важлива складова оновлення університетських бібліотек».

Співробітники бібліотеки брали участь у **заняттях Університету культури «Книга і суспільство»** на базі ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва.

Відповідно до календарного плану підвищення кваліфікації бібліотеки ВТЕІ КНТЕУ у 2021 році одна співробітниця пройшла **навчання** на базі Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму та отримала свідоцтво.

Задля підвищення професійного рівня **бібліотекарі ДонНУ** упродовж року брали участь у:

- **онлайн-тренінгах, вебінарах, семінарах та навчаннях** на базі інтернет-платформ наукових конференцій ВГО «Українська бібліотечна асоціація» (циклі занять Антишколи українських бібліотекарів «Від дослідження. Для дослідження. Про дослідження», тренінгу «Кроскультурні колаборації у бібліотечній практиці», «Українська бібліотечна асоціація в екосистемі нової реальності» та ін.);

- **циклі занять методичного об'єднання** бібліотек ЗВО м. Вінниці «Віртуальний бібліотекар» на теми: «Сервіс Canva в роботі бібліотекаря. Платформа ідей та дизайнерських рішень», «Інтерактивні виставки», «Лонгвід»; науково-практичному семінарі «Інформаційна безпека у соціальних медіа».

- **конференції методичного об'єднання** бібліотек ЗВО м. Вінниці «Сучасні аспекти оновлення університетських бібліотек», під час якої було презентовано вебресурс університету – Інформаційно-аналітичну базу наукових праць ДонНУ імені Василя Стуса

За звітний рік одержано **10 сертифікатів** з підвищення фахової кваліфікації.

До інформаційного вісника методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Вінниці «Бібліопростір» підготовлено **2 публікації**, в яких було висвітлено поточну діяльність НБ ДонНУ імені Василя Стуса.

Кадри

Розвиток інформаційного середовища призводить до суттєвих змін в роботі бібліотек, визначає спектр нових вимог, знань та навичок до бібліотечних працівників. Тож професіоналізація бібліотечних кадрів, їх вікова та чисельна характеристика є важливим аспектом в діяльності бібліотек.

Кількісний склад співробітників бібліотек МО у 2021 році, без врахування даних бібліотеки ВНАУ, становить **114 осіб**. У порівнянні з минулим роком цей показник зменшився на 14 одиниць.

Таблиця 7.

Бібліотека	Кадровий стан		Ріст
	2020 р.	2021 р.	
ВНАУ	15	?	?
ВНМУ	43	42	-1
ВДПУ	26	25	-1
ВНТУ	30	21	-9
ВТЕІ	15	12	-3
ДонНУ	15	14	-1

Скорочення працівників відбулось у бібліотеці ВНТУ – 9 осіб, які працювали не на повний робочий день. У решти бібліотеках мінусові показники свідчать про те, що працівники звільнилися за власним бажанням, а робочі місця залишилися вакантними.

Аналіз показників кадрового забезпечення **за стажем** становить:

- понад 20 років – 62,3% (71 особа);
- від 10 до 20 років – 22,8% (26 осіб);
- від 3 до 9 років – 10,5% (12 осіб);
- до 3-х років – 4,4% (5 осіб).

104 бібліотечних працівники мають **вищу освіту**, із них 68 – фахову вищу.

Кадрове забезпечення бібліотек продовжує потребувати молодих фахівців, які здатні краще орієнтуватися в сучасних технологіях.

Матеріально-технічна база

Технічні **характеристики приміщень** університетських бібліотек знаходяться в належному стані. Показники площі зменшились у бібліотеці ВДПУ на 490,37 кв.м., у решти бібліотек залишилися без змін.

Загальна кількість комп'ютерів становить 278 одиниць. Порівняно з минулим роком кількість комп'ютерної техніки збільшилась на три одиниці у бібліотеці ВТЕІ. Якісною базою копіювально-розмножувальної техніки (сканерів, принтерів, копіїрів та ін.) забезпечені бібліотеки ВНТУ (34 од.), ВНМУ (18 од.), ВТЕІ (16 од.).

Бібліотеки ЗВО м. Вінниці використовують ліцензійне програмне забезпечення: бібліотека ВДПУ – ІРБІС-32, бібліотеки ВНМУ та ДонНУ –ІРБІС-64, бібліотеки ВНТУ, ВТЕІ – УФД «Бібліотека».

Нове в роботі бібліотек

Наукова бібліотека ВНМУ

- У 2021 р. видано **Книгу пам'яті Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова «Війна пройшла по їхніх долях. Ч. 1. З інституту – на фронт : проф.-викл. склад, випускники, студенти та співробітники – учасники Другої світової війни»**. Видання обсягом 656 сторінок висвітлює долі 435 осіб, які працювали та навчалися у Вінницькому медичному інституті в довоєнний час і в період окупації: короткі біографічні відомості, бойовий шлях, нагороди, бібліографію та ін.

- Створено **БД «Викладачі і випускники Вінницького медичного»**. Вона наповнюється інформацією про персоналії: коротка біографічна довідка, рік випуску, опис відсканованого фото (портрет, загальне фото). Джерелами наповнення БД є альбоми випускників з 1937 р.; матеріали з архівів області та університету; інформація з сайтів «Меморіал», «Пам'ять народу», «Подвиг народу», «Дорога пам'яті»; спілкування і листування з краєзнавцями, рідними, нащадками випускників; публікації в різних виданнях, тощо. Ця база представлена на сайті бібліотеки.

- Здійснюється **звірка студентів у БД «Читач» з «Електронним журналом студентів»**. Університет надав бібліотеці доступ до електронного журналу, де за допомогою пошукової системи є можливість отримання інформації про студента за різними категоріями: ПІБ, № ID, стать, мова навчання, курс, група (підгрупа), факультет, спеціальність, форма навчання, форма фінансування, резидент, статус (навчається, повторний курс, акад. відпустка, відрахований), оновлення, остання активність та ін. Такий підхід значно полегшив роботу відділів обслуговування стосовно оперативного і достовірного отримання відомостей про студентів, зарахованих на навчання та виявлення студентів-боржників.

- Створено **розділ для англомовних іноземних студентів** на сайті бібліотеки та **англомовну сторінку** бібліотеки у фейсбуці.

- Двом публікаціям працівників бібліотеки в науковому журналі **присвоєно ідентифікатор DOI**, що свідчить про науковий характер статей.

- В результаті проведення практичних тренінгів «Віртуальний бібліотекар» в інформаційно-бібліотечну діяльність **впроваджено нові форми роботи** зокрема: лонгрід, подкаст, постер, хмара тегів, інтерактивна виставка.

- Національна наукова медична бібліотека України нагородила колектив авторів монографії «Вінниця – місто послідовників М. І. Пирогова» **Почесною відзнакою** за подвижницьку науково-дослідну роботу, вагомий внесок у дослідження медичного краєзнавства, історії медицини України та за підготовку вищезгаданої книги.

Бібліотека ВДПУ

Працівники бібліотеки започаткували новий формат роботи та проводили **онлайн огляди та перегляди літератури** на засіданні кафедри, конференціях з педагогічної практики. З метою популяризації фондів бібліотеки на конференціях з педагогічної практики студентів було проведено 11 онлайн-оглядів навчально-методичної літератури для бакалаврів і магістрів.

Підготовлено 14 **онлайн-виставок** до ювілейних дат видатних людей; започатковано проведення виставки однієї книги викладачів нашого університету

В **онлайн-режимі** відбувся інформаційний захід «День кафедри» для викладачів кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання і фізичної реабілітації.

Бібліотека педуніверситету **виступила співорганізатором цікавих та пізнавальних заходів** – Всеукраїнських Digital інтелектуальних студентських батлів. Було організовано та зареєстровано команди студентів ЗВО (5-7 осіб), які долучалися до онлайн-зустрічі в Google Meet і гри на платформі Kahoot.

В рамках #GlobalMILWeek (до Всесвітнього тижня медійної та інформаційної грамотності) відбувся III Всеукраїнський інтелектуальний студентський батл «Велесова Ніч VS Halloween: руйнуємо стереотипи про свята». 65 учасників із 12 університетів України руйнували стереотипи про свято Хеловін та ознайомилися із традиціями Велесової ночі.

Команда студентів ВДПУ ім. М. Коцюбинського долучилася до **онлайн-турніру** «#Мова: моя, твоя, наша» у рамках місяця цифрової грамотності #DigitalMonth_2021. Студенти взяли участь у проведенні інтерактивної тематичної онлайн-вікторини, створеної на платформі цифрового інструменту навчання Kahoot. Із сотні учасників студенти ВДПУ ввійшли у десятку кращих.

Команда студентів ВДПУ ім. М. Коцюбинського **стала учасником Всеукраїнського Digital студентського інтелектуального турніру** «#Код студента: або пан або пропав» на платформі цифрового інструменту навчання Kahoot.

Бібліотека ВДПУ долучилася до **IV Всеукраїнської тихої вечірки в навушниках «Good Silent Party»**. Гасло вечірки «Відкритість без меж»

Бібліотека ВТЕІ КНТЕУ

Бібліотека ВТЕІ запровадила нову форму роботи у своїй діяльності – **майстер-класи онлайн**.

Перебуваючи на карантині, бібліотека підготувала своїм користувачам справжній великодній подарунок, запросивши на майстер-клас «Великодні барви» Вікторію Кушніренко, яка представляла Вінницьку область на Всеукраїнському проєкті «Фестиваль писанок» та ін. Своїми знаннями та навичками роботи майстриня поділилася з користувачами в онлайн-режимі. Майстер-клас можна переглянути за посиланням – <https://youtu.be/uH9ZT7d-IbA>.

З нагоди новорічних та різдвяних свят в бібліотеці ВТЕІ КНТЕУ був проведений майстер-клас з виготовлення ялинкових іграшок з глітерного фоамірану. Захід провела головний бібліотекар Олена Шевчук. Активну участь у творчому зібранні взяли співробітники бібліотеки, які своїми руками виготовили новорічні іграшки. Майстер-клас можна переглянути за посиланням <https://youtu.be/ufg-NJwXAbo>.

Наукова бібліотека ДонНУ

• В період пандемічних обмежень у науковій бібліотеці тривала активна робота з використання, популяризації власних інформаційних ресурсів через впровадження інноваційних форм та методів роботи. Упродовж року було **запроваджено віртуальні інтерактивні формати комунікації, зокрема лонгрід, інтерактивні виставки, флешбуки**. Переваги таких форм роботи полягають у тому, що з їх допомогою можливе представлення документів, відсутніх у фонді бібліотеки, але важливих для розкриття теми, є можливість дистанційного перегляду виставки та ознайомлення із її змістом 24/7.

• Бібліотека розширили канали комунікації зі студентами і науковцями університету та вперше спільно провели низку масових онлайн-заходів. З нагоди відзначення 150-річчя від дня народження Лесі Українки працівники бібліотеки спільно із

відділом корпоративних заходів та культурно-естетичного виховання Навчально-практичного центру культурно-естетичного розвитку та роботи зі студентами ДонНУ імені Василя Стуса **реалізували віртуальний проєкт** – літературно-музичний калейдоскоп «Горить її зоря поезії над краєм».

- Під час бібліомарафону #Читай!_Вивчай!_Пізнавай!, ініційованого МО бібліотек ЗВО м. Вінниці, бібліотека спільно зі здобувачами вищої освіти 4 курсу кафедри журналістики та соціальних комунікацій ОП «Журналістика» організувала **віртуальний челендж** з популяризації читання, під час якого студентки ділилися роздумами про прочитані книжки, що справили на них особливе враження (https://www.youtube.com/watch?v=gc_m09lJUcA).

- Для здобувачів вищої освіти – першокурсників трьох факультетів Університету: філологічного, економічного та іноземних мов проведено на платформі Teams **інформаційні онлайн-години** на тему: «Локація: бібліотека. Про бібліотеки і не тільки...».

- Інформацію про поточну роботу бібліотеки вперше почали висвітлювати у мережі «**Твіттер**» за посиланням – <https://twitter.com/libdonnu>.